

Robinson

vychází pod záštitou

noviny pro děti každého věku

zdarma

svět dětí

UNICEF VE STŘEDOAFRICKÉ REPUBLICCE: ZA NECELÝ ROK BYLO ZACHRÁNĚNO 229 DĚTSKÝCH VOJÁKŮ.

Násilí ve Středoafrické republice se v posledních týdnech znásobilo. Děti, které nestihly před nepokojí utéct, jsou nyní ještě ve větším nebezpečí. UNICEF odhaduje, že v zemi bylo rekrutováno kolem šesti tisíc dětí – chlapců i dívek – do role vojáků.

Šestnáctiletý Clemenc drží svou matku při jedné z návštěv ve své rodné vesnici. Clemenc žije v posledních týdnech v centru UNICEF, které pomáhá vrátit se do komunity bývalým dětským vojákům, mezi které patří i Clemenc.

Stačil jeden večer, aby se jedenáctiletému Malikovi změnil život. Během chvíle jeho rodnou vesnici nedaleko města Ndele ve Středoafrické

Dětské vojáci

republice přepadla skupina ozbrojených mužů, Malikův otec byl během přestřelky zabit, většina domů byla vypálena a pobořena. „Měl jsem pocit, že nemám jinou možnost. Vstupem k vojákům jsem měl zajištěnou ochranu,“ vysvětluje chlapec.

Malik patří mezi 229 dětských vojáků, kterým UNICEF pomohl od května 2013 vrátit se zpět k jejich komunitě. Jednání trvala dlouhý měsíc. V těchto dnech se však násilí v zemi opět stupňuje a situace se stává více nebezpečnou. „Tím, jak se znovu rozhořely spory v září a prosinci 2013, čelí mnohem více dětí hrozbě, že budou patřit k některé skupině bojovníků. Násilí a nejistota, odloučení od rodiny, ztráta domova a omezený přístup ke vzdělání dělají děti náchylnější k možnosti rekrutování,“ vysvětluje zástupce UNICEF ve Středoafrické republice Souleymane Diabaté.

UNICEF upozorňuje na toto nebezpečí a snaží se zabránit tomu, aby statistiky ještě vzrostly. Jen od začátku ledna se podařilo propustit z ozbrojených skupin v oblasti města Bangui 23 dětí mladších 16 let, mezi nimi také šest dívek.

Čtrnáctiletý Paul utekl před dvěma lety z ozbrojené skupiny na jihu země. Musel ujít 400 kilometrů, než se dostal do hlavního města Bangui, kde našel pomoc v centru UNICEF. Zde nyní žije, jelikož jeho rodina patří k neznámým.

Jen odchod z vojenského výcviku ale nestačí – návrat do společnosti není pro většinu vojáků lehký. UNICEF ve spolupráci s tamními odborníky zřizuje centra, ve kterých je o děti postaráno, mohou se zde začít učit, najít svou ztracenou rodinu a připravit se na život bez zbraní. „Ve světě ozbrojených konfliktů není pro děti to správné místo,“ dodává Diabaté.

Konflikt ve Středoafrické republice zasáhl 4,6 milionu lidí, polovinu z nich tvoří děti mladší 15 let. Přes 935 000 lidí opustilo ze strachu o svůj život domov a nyní bydlí v kostelech, v okolí letišť či v provizorních ubytovnách po celé zemi.

UNICEF do Středoafrické republiky dováží výživu, hygienické pomůcky včetně mobilních latrín, vodní pumpy a pitnou vodu, léky a očkovací vakcíny proti infekčním nemocem, které se začínají šířit v provizorních uprchlých táborech. Pomozte nám zabránit tomu, aby se další děti staly svědky válečné katastrofy. Ještě je stále čas.

Texty z www.unicef.cz

Jak můžete pomoci:

• Příspěvkem na sbírkový účet UNICEF ČR: 11771177/0300, v.s. 809

• Odesláním dárcovské SMS ve tvaru: DMS UNICEF na číslo 87777

(Cena DMS je 30 Kč, UNICEF od Vás na pomoc dětem obdrží 28,50 Kč).

Prázdniny – sladké, očekávané, vytožené prázdniny! Dny plné sluníčka, cest, zážitků, pohody a volna... Ale víte, komu vlastně za souvislé dvouměsíční letní školní volno vděčíme? Budete se asi divit, ale císaři Josefu II. Tento panovník totiž císařským výnosem z 24. května 1786 určil za prázdninové období právě letní měsíce červenec a srpen. Do té doby připadaly hlavní prázdniny v roce na září a říjen. Poprvé, kdy začaly v červenci, to bylo v roce 1787. Pěkně dávno, že?

Prázdniny máme v létě díky císaři

Ale nemyslete si, že císař tímto nařízením hodlal zajistit tehdejšímu klukům a děvčátům, aby si mohli užívat slunce, koupání, vycházek, zkrátka letních radovánek. Přesun školního volna na letní měsíce měl spíš praktický důvod. Děti tehdy obvykle musely pomáhat v hospodářství a v létě je právě nejvíc práce – žně, senoseče, sklizeň ovoce a sběr lesních plodů... Proto tehdy děti stejně v létě školní docházku dost zanedbávaly, doma bylo třeba kašdělé ruky – i té dětské. Bylo tedy rozumné a hlavně jednodušší, dát jim oficiální volno. A tak máme velké prázdniny v létě dodnes.

V současné době si to vlastně ani jinak představit neumíme. I v okolních zemích je hlavní část prázdnin umístěna do letního období, i když jejich začátek a konec se s tím naším tak úplně nekryje. V Německu se například začátek velkých prázdnin pohybuje v jednotlivých spolkových zemích od 25. června až do 20. července. A stejně pak i konec tohoto velkého volna. Také v Rakousku mají některé regiony posunutý start do prázdnin zhruba o týden později, zatímco v Polsku začínají s velkým

letním volnem 25. června. A nejlépe jsou na tom školáci v Maďarsku – ti končí školní rok v polovině června a nastupují do lavic zase až začátkem září jako naši kluci a děvčata.

A když už jsme u té historie a panovníků, kteří měli co do činění se školou, nesmí tu chybět jméno císařovny Marie Terezie. Ta totiž vydáním všeobecného školního řádu zavedla v tehdejší Rakousku-Uhersku, kam patřilo i území Čech, možnost školní docházky pro všechny děti od 6 do 12 let. Nejednalo se však o povinnou školní docházku, jak bývá často omylem uváděno. Ta byla totiž uzákoněna teprve 11. srpna 1805 výnosem císaře Františka I. Ovšem mělo to jeden dost velký háček – školní povinnost se týkala jen chlapců. Pro dívky se stala škola povinnou až o hodně později – v roce 1880. A to již byla povinná školní docházka stanovena na osm let, což bylo v Evropě ojedinělé.

Dneska máme devítiletou povinnou docházku a dvouměsíční letní prázdniny, které už přešlapují před dveřmi – i pro vás... **Hanka Hosnedlová**

Nakreslila Gabriela Voloufová, 6. B, ZŠ Dubné

Lákadla léta, ale pozor!

Když se ptali dětí školního věku, které dny v roce se jim zdají nejdůležitější, velká část z nich odpověděla, že letní prázdniny. Jistě, dva měsíce volna, bez časného ranního vstávání, bez hrozby špatných známek, zato se spoustou příslibů mimořádných zážitků – to je velice pádný a přitažlivý důvod, proč hlasovat pro prázdniny.

Pro dny plné volnosti, sluníčka, barev a vůní. Můj kolega spisovatel jednou napsal, že letní prázdniny v klukovských letech pro něho měly vůni pokosené trávy a babiččiných lívanců s borůvkami. Ano – prázdniny jsou plné vůní... Třeba vůni rozkvetlé louky, lesních jahod na pasece, vody v řece či v rybníce, vůni vzduchu těsně před bouřkou, pryskyřice ve vyhřátém lese, prachu polní cesty mezi obilím, zralých třešní a letních jablek, ale i vůně vzdálených zemí, kam se třeba vypravíte s rodiči na dovolenou...

Všechno to jsou úžasné lákadla a zdroj nezapomenutelných vzpomínek, ať už z exotických krajín na druhých straně zeměkoule, z prosluněných mořských pláží nebo z chalupy od babičky a dědečka. Ale pozor! Zároveň s tím vším na vás číhají i různá

nebezpečí, která bychom neměli podceňovat. Možná si říkáte: to se mě netýká, to se mně stát nemůže. Ale to není pravda!

Proto je třeba skutečně být opatrný a nepodstupovat zřejmě rizika. Takové falešné hrdinství se může škaredě vymstít. Někdy úrazem, jindy i ztrátou života. A to v žádném případě nestojí za to, abyste se blýskli třeba před kamarády nebo kamarádkami. Takže nelezte zbytečně nikam, kde hrozí nebezpečí pádu, nepřečunujte své síly při plavání, neskákejte do vody tam, kde to neznáte, neriskujte jízdu na kole v nebezpečném terénu, také pozor na blesky anebo na dráty elektrického vedení, nesnažte se chytat zmiji do rukou, nedrážděte cizí psy... Ale nepřehánějte to ani se sluníčkem, takový úpal vám může pěkně nabourat prázdniny. Stejně jako letní angína, otřes mozku nebo zlomená ruka či noha.

A určitě by nebylo na škodu, kdybyste si kromě toho zopakovali zásady první pomoci, jak jste se to učili ve škole. Nevíte, kdy se takové znalosti mohou hodit a pomohou zachránit kamaráda!

-red.-

DNES ČTĚTE

1.

Když děti bojují
Vivat císař

2.

Když válíš cizí řeči
Znám křišťálovou studánku

3. - 4.

Hlásí se EKO-KOM
Třídící pohádky
Archeolog Lopatka opět v akci

5.

Není čert jako čert
Šampión

6.

Jsou tu vaše
Zoo noviny!

Vyhrál to čáp

Každý rok vyhlašuje Česká společnost ornitologická ptáka roku. Tentokrát to na plné čáře vyhrál čáp. A to již podruhé – poprvé se tak stalo přesně před dvaceti roky.

Každý u nás čápa zná a ví, že je poslem jara a také postrachem žab. Zcela jistě se s čápem a podrobnostmi o jeho životě setkáváte také při hodinách školní výuky. Tento tažný pták si staví svá hnízda hodně vysoko, nejraději na komínech, střeších, stožárech apod. Ptákem roku se stává jak čáp bílý, který u nás převažuje, tak čáp černý. Ale i na čápy, třebaže jsou poměrně velcí, číhají různá nebezpečí – například dráty a sloupy vysokého napětí. Proto společnost EO.N každý rok investuje zhruba 200 milionů korun do úprav elektrického vedení vysokého napětí, aby dráty a stožáry přestaly být pro ptáky (a nejen čápy) nebezpečné.

Zároveň se v letošním roce uskuteční sčítání tohoto ptačího druhu. Sčítání bílých čápů je mezinárodní a uskuteční se již poosmé. Sčítání čápů černých se však děje teprve potřetí a je pouze v rámci republiky. Co vás ale bude ještě zajímat, je fakt, že se můžete zapojit i vy. A to tím, že vyskyt čápů včetně místa jejich hnízdění, případně počtu mláďat v hnízdě a podobně, nahlásíte právě ornitologické společnosti. (Podrobnější informace najdete na webových stránkách: cap.birdlife.cz.)

Na těchto stránkách jsou zveřejněny i podmínky fotografické soutěže o nejlepší snímek čápa v jeho přírodním prostředí. Soutěžící, kteří mohou svá díla posílat na adresu: cso@birdlife.cz, jsou rozděleni do dvou kategorií – do 15 let a nad 15 let. Tak nezapomeňte uvést svůj věk. Uzávěrka je 15. července a na vítěze čeká dalekohled Swarovski. A ještě něco – z vybraných prací bude uspořádána na podzim putovní výstava a připraven pěkný kalendář. Tak co, neláká vás to?

Text: Hanka Hosnedlová, foto M. Tomešek

UPOZORNĚNÍ
od června 2014 je změna adresy redakce
Robinson, tř. 28. října 26, 370 01 České Budějovice

zprávy

Třídím, třídíš,
třídíme...

Dá se říci, že problémem odpadů se v naší Základní škole ve Vrátně zabýváme stále. Odpady jsou jedním ze čtyř hlavních témat Ekoškoly.

V současné době u nás třídíme papír, plasty, zlomkový hliník, bioodpad, sklo ve školní jídelně a nově i použitý potravinářský olej se soutěží Olejový bandita. Pořízením speciálních nádob to všechno teprve začíná. Ale jak přimět děti ke správnému třídění a přitom je „neotrávit“? Jak a kdy je naučit, co kam patří? Nám se osvědčily programy o třídění odpadů, které pro své mladší kamarády připravují žáci z vyšších ročníků. Děti se snažíme motivovat celoroční soutěží Jak třídy třídí. Ekohlídky tvořené dětmi průběžně kontrolují, jak zodpovědně v jednotlivých ročnících k problému přistupují. Na konci školního roku nejšikovnější „poměluje“ odměňujeme.

Nezapomínáme ani na důležitou součást odpadové problematiky a seznamujeme děti s jednoduchými pravidly, díky nimž se dá množství vyprodukovaného odpadu značně omezit. Rádi bychom docílili toho, aby naši žáci třídili, aniž by měli pocit, že dělají něco výjimečného. A pokud svými správnými návyky nakazí i své blízké doma, je to přesně to, oč usilujeme.

H. Vránová, koordinátor EVVO, ZŠ a MŠ Vrátno

Víčka pro Mirečka

Řada rodičů a dětí se zapojila a na výzvu sbírá plastová víčka pro zdravotně postiženého Mirečka. Rodina musí dát dohromady 9 tun, aby mohla synovi zakoupit speciální vozík a jiné kompenzační pomůcky. Je výborné, že i malá věc, která by jinak skončila v odpadu, může někomu pomoci. V 11. mateřské škole se zatím povedlo shromáždit 40 kg, které jsme rodičům předali. A sbírka pokračuje nadále.

Zdenka Staňková, 11. MŠ Písek - Hradiště

důležitá čísla

KRIZOVÉ CENTRUM
PRO DĚTI A RODINU
V JIHOČESKÉM KRAJI

387 410 864

...

LINKA DŮVĚRY PRO DĚTI
ČESKÉ BUDĚJOVICE

VOLEJTE VE DNE I V NOCI:
387 313 030
386 355 500

...

LINKA BEZPEČÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE
BEZPLATNÉ VOLÁNÍ ODKUDKOLIV
800 155 555

Vydavatel, redakce:
Robinson o.s., tř. 28. října 26, České Budějovice
e-mail: redakce@noviny-robinson.cz
www.noviny-robinson.cz
za garance OOŽP Statutárního města České Budějovice

Inzerce, grafická úprava:
STUDIO GABRETA® spol. s r.o., Praha
info@studio-gabreta.cz

Tisk: TISKÁRNA PROTISK, s.r.o., České Budějovice
Reg. č.: MK ČR 7767

Vytiskováno na recyklovaném papíru

Vydavatel se nemusí vždy ztotožnit s názory autorů
publikovaných příspěvků

medailonek

Jistě každý z vás zná známé úsloví: Kolik jazyků umíš, tolikrát jsi člověkem. U Ivo Vasiljeva, předního českého odborníka na korejštinu a vietnamštinu, bychom došli k závěru, že je člověkem nejméně čtrnáctkrát. A ačkoliv je mu 79 roků, tvrdí, že s učením nových jazyků ještě zdaleka neskončil. To dokazuje i fakt, že za poslední roky přibral do výčtu svých jazykových znalostí ještě maďarštinu. A to vedle pro nás tak těžkých jazyků asijských.

Na jazyky
není nikdy pozdě

Své bohaté zkušenosti s výukou a zvládnutím cizích jazyků vložil do knihy, kterou nazval Život s více jazyky. Dokládá zde, že naučit se dalším řečem nad rámec mateřštiny, nemusí být nutně závislé na vrozeném talentu pro jazyky. Prokazuje to na skutečnostech, jak velkou roli při zvládnutí cizího jazyka hraje rodina, okolní prostředí, ale často i nutnost používání jiné řeči v denním styku.

Otec Ivo Vasiljeva byl Rus, a tak, třebaže chodil do českých škol, se doma mluvilo rusky. Vystudoval korejštinu, později se věnoval více vietnamštině. Jeho vědecká práce jej zaváděla do dalších a dalších zemí, takže se kromě němčiny, angličtiny, francouzštiny učil stále nové jazyky. A ve své knížce se rozděluje se čtenáři o bohaté zkušenosti v tomto směru.

Jak by si měly děti vybírat cizí jazyk?

Jestliže jde o školní výuku, může si žák vybírat jen z omezených možností školy. Ve většině případů je to jako první jazyk angličtina. U druhého volitelného jazyka je na základní škole tak málo výběru, že je prakticky jedno, jaký další jazyk si žák zvolí.

Ale chce-li se dítě naučit jazyk skutečně dobře, pak je dobré začít už v předškolním věku, a to s jazykem, ke kterému mu může rodina zajistit pravidelný přístup. U Jihočechů bude takovým jazykem nejspíše němčina.

Jakou výuku jazyků upřednostňujete?

Pro chlapce a děvčata je v tomto případě skutečně nejlepší styk se stejně starými dětmi, jejichž mateřštinou je jazyk, který se chtějí učít. A nejsnazší takový kontakt je samo sebou se sousedními zeměmi.

Jakým stylem jste se jazykům učil vy?

Rusky doma každodenním rozhovorem s rodiči, česky při hraní si s českými kamarády, korejsky

při setkávání se stejně starými korejskými studenty, vietnamsky při pravidelném styku s mým vietnamským učitelem, anglicky při diskusích s Angličany, stejně jako s dalšími anglicky hovořícími lidmi, kteří se zajímali o moje poznatky z Vietnamu. Ale slovní zásobu jsem si rozšiřoval i čtením článků, časopisů a knih a vypisoval si z nich nové výrazy. Ostatně to podrobně líčím právě ve své knize.

Jak moc je důležitý pro výuku talent?

Talent na jazyky máme všichni, jinak bychom nemluvili ani česky. Důležité je rozvíjet jej ve styku se stejně starými cizinci. Jestliže to zanedbáme, talent v nás zakrní. Pak i velká píle pomáhá jen částečně. Ale využijeme-li svůj talent, pak je píle velkou pomocí.

Jaké jazyky mají podle vás pro naše žáky největší budoucnost?

Z hlediska uplatnění v zaměstnání je to rozhodně angličtina, plus jakýkoliv další jazyk, jímž zatím mnoho lidí u nás nemluví. Tím se pro studenta pak zvyšují možnosti uplatnění v zaměstnání.

Co vám zvládnutí každého nového jazyka přináší?

Zvládnutí korejštiny a vietnamštiny mi přineslo celoživotní povolání a to, že nikdy nemám nedostatek práce. Znalost dalších jazyků mi dala takový rozhled, že se můžu u té které řeči k jazykovým otázkám vyjadřovat a přednášet o nich. Na jaře jsem měl například přednášku na univerzitě v Keni, potom na mezinárodní konferenci v Dubrovniku, pravidelně jezdím do Vietnamu, který patří k mým velkým láskám, a tak bych mohl ještě pokračovat. Stručně řečeno: díky jazykům mám nesmírně zajímavý, pestrý a vzrušující život. A rozhodně bych neměnil...

Text: Hanka Hosnedlová
Foto: Veronika Vasiljevová

všetečkova všehochoť

Dvakrát nej

Za nejdelší zeď na světě je považována známá Velká čínská zeď, jejíž původní část byla dokončená roku 210 před naším letopočtem. Měla sloužit jako ochrana před mongolskými nájezdy. Dostavována pak byla od 14. do 17. století. I s některými odbočkami měří 3 460 kilometrů, ovšem celkový součet všech jejích částí činí 8 851 kilometrů. Je vysoká 4,5 až 12 metrů a její šířka místy dosahuje až deseti metrů. Je to nejmohutnější stavební dílo vytvořené lidskou rukou.

Nejdelším plotem je pravděpodobně drátěný plot v australském Queenslandu. Měl chránit pastviny s ovce před divokým psem dingo. Jeho výška je 1,8 metru, sahá 0,3 metru pod zem a měří 5 531 kilometrů.

Co je to anekdota?

Slovo anekdota pochází z řečtiny a původně to znamenalo: to, co nebylo zveřejněno. Týkalo se to hlavně řečnických textů. V současnosti je anekdota krátké vtipné povídaní s překvapujícím zakončením, sloužící k pobavení posluchačů.

Tip na výlet

Tentokrát byste se mohli vypravit na středověký hrad, tedy spíše na jeho zbytky. Jmenuje se Pořešín a najdete ho na levém břehu řeky Malše, asi 5 km od Kaplice. Dostanete se k němu z vesnice se stejným jménem Pořešín.

Hrad, který je unikátní tím, že leží v dolíku, byl postaven Bavorskem ze Strakonice ve 13. století. O původu jeho názvu dosud není jasno. Snad z pojmenování Borešův, Porešův či Pořešův hrad? Nebyl však příliš dlouho obýván. Zažil i dobývání husitskými vojsky, a když přešel do majetku Rožmberka Oldřicha II., nechal jej šlechtic vypálit a rozvalit. Ovšem rozvaliny, části zdí a bran se zachovaly a díky nadšencům pro historii byly opraveny a někde i částečně dostavěny. Takže dneska si můžete prohlédnout zbytky hradu a dokonce si udělat i představu, jak vypadal v době své slávy. U rozvalin je totiž hradní muzeum se spoustou vykopávek a modelem původního hradu.

Kromě běžné návštěvy se můžete zúčastnit i podvečerních prohlídek s pověstí o pořešinské veverce, dobývání hradu husity či jiných tamních akcí.

-red-

Voda je nejzácnější dar, který nám dává sama Příroda. A ta nejčistší voda bývá ve studánkách. Také proto jim mladí básníci ze ZŠ T. G. Masaryka v Písku věnovali své verše.

Studánky

Krásná je ve slunci,
za letní noci,
zvířata napájí tajemnou mocí.

Ráda je ukryta hluboko v lese,
všem ráda vodu dá,
když žížeň ozve se.

O kom to tu povídám?
Přece to víte,
o zlaté studánce,
co o ní sníte.

Natálie Říhová

...

Studánka je pěkně čistá,
modrý motýl nad ní lítá.
Nespadni tam motýlku,
máš moc hezkou sukynku.

Čistá voda krásně září,
motýli se nad ní páří.
Kolem ní se pasou srnci,
Oběd dnes máme v hrnci.

Kateřina Pílná, Nikola Krulová, Vendula Hladíková

...

Má kruhovitý tvar,
je mokrá
a má větší cenu než dolar.
Jen se přikloním,
chci se napít,
tu chuť si nenechám zajít.
Vidím se v ní,
ona ve mně,
přesto nevypadá temně.

Václav Kotlín

...

Šla jsem v létě do lesa,
na chvíli jsem usedla.

Vedle čisté studánky,
pletla jsem si copánky.

Ve studánce čistá voda byla
a zvířátka z ní pila.

Vodička jim chutnala
a žížeň už nebyla.

Eliška Plačková

...

Rosu na trávě můžeme vidět každé ráno,
ale je to také voda,

ale je to přírodou dáno.

Voda je vzácný živel,

tak to má být,

v Africe si o ní

můžou nechat snít.

Voda se nedá nahradit,

a proto si jí musíme vážit

a pohládit.

Vím, že je to divné

hladit vodu,

ale musíme jí vyjádřit díky

za své krásné hříchy.

Josef Kostěnek

Prázdninové zážitky

My jsme o prázdninách byli v Rakousku u jezera Wolfgangsee a chodili jsme tam na túry. Jednou, když jsme byli na výletě, tak se tam pásly krávy. My máme psa Kubu, a protože na ty krávy štěkal, tak je vyprovokoval a jedna kráva za námi běžela. Bylo to tam sup.

Bára Bočková, 4. C, ZŠ Pohůrecká, Suché Vrbné

Bílý Tesák

Jednoho rána se šel bílý Tesák nadýchat čerstvého vzduchu, potom se vzbudil jeho pán. Udělal si snídani a povídá: „Tesáku, naučím tě, nebát se klacků.“

Potom vyšli oba ven a pán vzal klacek. Šel na něj pomalu, ale Tesák utekl do lesa.

A navečer se vrátil. Potom druhé ráno to zkusili znovu, ale Tesák zase utekl do lesa.

Potom tam potkal dva vlky a mluvili vlčí řečí. A vysvětlili mu, že se nemusí klacků bát. Pak přišel domů a třetí den se nebál klacků.

To je všechno o bílém Tesáku.

Aneta Václavíková, 2. tř., Dr. M. Tyrše, Hrdějovice

I tentokrát na vás čeká na další straně archeolog Lopatka. Ten se vydal hooóódně daleko do historie, až... ale víte co, nebudeme vám nic prozrazovat a pěkně si přečtete jeho dnešní putování. A samozřejmě nad jeho příběhem na vás čeká jako obvykle doplňovačka – tentokrát už s letním motivem.

A jak to dopadlo s tajenkou v minulém čísle? Podle nás úžasně! Tolik odpovědí jsme ani nečekali! A pro ty, kterým se náhodou nepovedlo doplňovačku správně vyluštit, máme **správné řešení, které zní: Z jara špině triko natří**, dej odpady tam, kam patří.

A koho jsme vylosovali? Jsou to: Adéla a Aneta Vobořilovi z Kardašovy Řečice, Roland Byhary z Prachatic a Anežka Kadlecová ze Strakonice.
Gratulujeme a nezapomeňte - na další straně je zase doplňovačka o ceny.

0 ustrašených plastových lahvích

V jednom útulném domečku s rozkvetlou zahradou žila velká rodina. Lidé z širokého okolí pro ni měli již dlouhá léta vymyšlenou přezdívku. Říkali jí Ekorodina. To označení však vůbec nebylo hanlivé. Tihle lidé se prostě jen proslavili tím, jak důkladní byli v třídění odpadu. Ve svém krásném domě měli vyhrazenou jednu místnostku, kam ukládali veškeré plasty, sklo i papír, než odpad rozvezli do příslušných kontejnerů.

V jednom rohu té speciální třídící místnůstky si lebedila velká kostkovaná taška. Čekala zde na další přísun plastových lahví od minerálek. Přišla sobota, a to byl vždycky velký den sešlapávání plastových lahví. Několik z nich, povalujících se po zemi, si raději ten den přivstalo. Iniciativně naskákaly do připravené kostkované tašky, avšak nesešlapnuté. Ostatní nespokojené lahve poskakovaly kolem a povykovaly: „Hej! Pusťte nás dovnitř! I my se chceme konečně podívat do toho pověstného žlutého kontejneru!“ Lahve v tašce si však lebedily a skrz kostky volaly: „To máte smůlu! Tady už není místo! Na odjezd do žlutého království si budete muset počkat ještě asi týden!“

Nejprůbojnější plastová láhev se jmenovala

Jiřina. Byla to láhev od Poděbradky. Neposkakovala kolem tašky tak zmateně jako její ostatní kolegyně. Raději použila svého zvučného plastového hlasu: „Tak se podívejte, dámy! Pěkně si teď z té tašky vystupte a nechte se dobrovolně sešlapnout naší proslulou Ekorodinkou. Trable budou vyřešeny a my se do tašky vejdem všechny.“ Plastové lahve zavrtané v tašce začaly argumentovat tím, že nemají teď náladu hrát si na sardinky.

Mají snad ploutve? Když ale viděly, že důraznou láhev Jiřinu z Poděbrad tímto důvodem příliš nenadchly ani neobalamutily, začaly pro změnu vyprávět o tom, jaký strach mají ze stísněných prostor, že prý jsou tuze klaustrofobické. Jiřina byla sice prázdna, ale ne hloupá. Byla neoblomná. Moc dobře věděla, že cesta k nejbližšímu kontejneru nebude trvat déle než pět minut. Nakonec tedy ty náfučky vysypala z tašky ven. Žádná z lahví tak neunikla krokům a sešlapávacím zákrokům Ekorodinky. Rázem se do tašky vešly všechny lahve a ještě trošku místa jim tam nakonec zbylo. Vše tedy bylo připraveno na odjezd žlutého kontejneru. Rodinka se náležitě rozloučila s platem a popřála mu hodně štěstí při dalším zpracování

a využití. Láhve se rázem ocitly pod žlutou oblohou střešou. Ale co to? Jsou tu opravdu správně? Byla tu spousta obyvatel různých barev, tvarů a velikostí. Za barikádou kelímků od jogurtu se krčil kus bílého polystyrénu a páčil po nich jednu kuličku za druhou. „Vetřelci! Vetřelci! Zelení! Zmačkaní! Odejděte! Co tu chcete?“

Do toho sporu musel chtít nechtít vstoupit mikrotérový pytlík s průhledným pohledem. Jeho klidný a vyrovnaný hlas poukazoval na jeho nepřetřávanou inteligenci: „Poly, přestaň! No tak, Poly!“ Jeho slova patřila kusu polystyrénu, který se svými bílými kuličkami střevoval do lahví stále úspěšněji.

Pytlík toho měl však na svém mikrotérovém srdci více: „Vítejte, plastové lahve! Ve žlutém plastovém království jste tu zcela správně. Nenechte se zmýlit tolika různými tvary a barvami. Možná si při pohledu na obal od mozzarely připadáte jako v Itálii. Nebo vás snad mate obal od čínské polévky? Ne, nebojte se! Nejsme v cizí zemi! Nenechte se zastrašit barikádou z kelímků od jogurtů, Ramy či Perly. Patříte sem tak jako my všichni. Ač jsme různých tvarů, barev i velikostí a každý jsme měl jiné poslání, přes to všechno jsme jedna velká

plastová rodina. Rodových erbů máme hned několik...“ Hrdě poté ukázal několik erbů na svých známých. „Kdo je držitelem tohoto plastového erbu, je hoden strávit chvíli v tomto žlutém království. Pokud jste se dostali díky těm správným lidem až sem, váš život ještě nekončí. Toto je naše žluté plastové nebe, které vám zaručuje život po životě. Naším zpracováním proběhne takzvaná plastová reinkarnace, které lidé říkají recyklace. Ušetříme životní prostředí zbytečné zátěže. Nebudeme se muset nudit pomalým rozkládáním v krásné přírodě několik stovek let. Navrhují tedy oslavu na počest nás všech. A samozřejmě to také berme jako přivítací ceremoniál nových plastových přírůstků do našeho plastového království!“

Nakonec si tedy všechny plastové kousky připily posledními kapkami minerálky, které vyždímaly z právě příchodících lahví. Čas v království jim pěkně plynul. Bouřlivé oslavy se konaly pokaždé s příchodem každého, byť sebemenšího kousku plasty.

A kdo ví? Třeba se ty samé plasty zase šťastně shledají v kabátě jiných tvarů v tom samém žlutém království.

Dominik Hudrnt, 8. C, ZŠ Edvarda Beneše, Písek

Pohádka o skřítku Bordelničkově Špinavém

Žil byl kdysi jeden skřítek, který bydlel u městských popelnic. Jmenoval se Bordelniček Špinavý. Jak již vyplývá z jeho jména, miloval lenošení v odpadu, ale sám nikde nedělal nepěchu a nepořádek. Byl velmi malý a nikdo ho ještě nikdy nikde neviděl, až na hlodavce, kteří rádi lenošili – jako Bordelniček – v odpadcích v popelnicích.

Jednoho dne se odpadkový mužiček rozhodl, že by se mohl brzy přestěhovat třeba na skládku. Ale byl v tom jeden zásadní problém. Bydlí tu již od svého příchodu do světa lidí z jeho země nadpřirozených bytostí a od té doby zde třídí odpad, který sem naházeli ti, co si neváží pořádku, ale i ti,

kteří si myslí, že odpady nepatří do popelnice, ale vedle ní. Plynuly dny, týdny, měsíce i roky. Lidé byli čím dál nepořádnější a línější. Bordelniček si pobrukoval u svého domečku vedle černé popelnice: „No fuj, to je ale nepořádku! Jsou ti lidé opravdu takoví ušmudlanci, nebo se mi to jenom zdá?“ Bohužel, to nebylo jenom snění. Byla to realita.

Uplynula dvě století a Bordelničkově z toho strašného nepořádku vyškypěly nervy: „Ale už toho mám dost! Já se tady snažím udržet město v pořádku, ale lidé jsou čím dál tím víc nevyzpytatelnější. Já se na to vykašlu! Ať si uklízí sami! Co si nadrobili, to si snědí! Už je mi z nich zle! Stěhuji

se na skládku, kde je nekonečně mnoho odpadků... a lidé jsou tam zticha. Sice mám rád odpady, ale všeho moc škodí. Ale je to docela daleko a já... „Najednou se mu hlavou mihl skvělý nápad: „No, to je dobrý! Až sem pojedou popelářské auto vyvézt smět, já se do něj nenápadně vplížím a nechám se odvézt na skládku.“

Zanedlouho se popelářské auto dostavilo a Bordelniček si vlezl dovnitř a sledoval šterbinou ve stěně auta situaci. Ale když dojele ke skládce, popelářské auto se otočilo a najednou se odlepilo od země a zaneslo černého „skřítko“ pasažéra snad až do vesmíru. Bordelniček se bál, protože

z odpadků začala vystupovat všelijaká strašidla a příšery. Chudák skřítek si myslel, že každou chvíli vypustí duši, ale auto najednou přistálo v úplně jiné zemi. Strašidla k němu promluvila a současně s tím se otevřela dveře popelářského auta: „Vítej doma, brácho!!!“ Bordelniček byl z tohoto překvapení úplně mimo. Po chvíli mu došlo, že je vlastně doma mezi svými.

Na to, že byl odpadní skřítek téměř dvě tisíciletí v zemi lidí, skoro nic se od jeho odchodu ze země Odpadkáč nezměnilo. Všude bylo uklizeno a všechny odpady přesně tam, kde by měly být...
Zdeněk Hošek, 8. B, ZŠ Edvarda Beneše, Písek

Jak polepšit nejen čerta

Byl jednou jeden malý čertík, který se jmenoval Kvítko. A on opravdu čertovo kvítko byl, dokonce i na pekelné poměry. Ono i peklo má totiž svoje pravidla a nařízení. A taky školu...

A do téhle pekelné školy chodil Kvítko hrozně nerad. Při vyučovacích hodinách zlovýchovy obvykle nedával pozor, hrál si pod lavicí s pekelnými kamínky a ulitami černých šneků, a tak často při vyvolání potom slíznul jedničku. Teď jste se možná zarazili, ale v pekle je totiž jednička totéž, co u nás pětka. Horší bylo, co napáchal svou nepozorností v samotném pekle.

Když měl plivnutím čertovských slin zapálit oheň pod kotlem, vyplivl tam několik rampouchů. Jindy, když měl Luciferovi předvést pekelné zahřmění a blesky, vykouzlil duhu a včelku Máju.

A když pak místo oblaku kouře a zápachu síry předvedl diskoteková blyštivá světýlka a vůni konvalinek, Lucifer zčervenal jako lampion a div vzteky nevybuchl.

Rada starších se dlouho radila, co vlastně s Kvítkem. „Já už nevím, kdo by mu napravil hlavu. Všechny tresty selhaly,“ hořekoval starý Zlomilius. A když viděl, jak se Lucifer ještě víc zachmuřil, rozhlédl se kolem a řekl: „Jedině, že bychom ho poslali na Zem. Třeba ho lidi, ta cháska nezvedená, naučí, jak se má jako čert chovat. A třeba nám ještě přinese nějakou tu špatnou dušičku.“ A protože nikdo žádný lepší návrh neměl, bylo rozhodnuto. Kvítko bude v pondělí ráno vyexpedován na Zem, a to v místě zvaném Nápravov. Zpátky do pekla se bude smět vrátit teprve tehdy, až se změní v pořádného čerta a přinese do pekla aspoň jednu hříšnou duši.

Bylo půl osmé ráno, když pekelný rychlovýtah vyvezl Kvítko, kterému dal Lucifer podobu umouněného kluka, na povrch. Zrovna šly děti do školy, tak se Kvítko k nim přidal. Proč ne? Co by taky celý den dělal? Navíc mu byla zima, protože byl chladný den a on měl jen plátěnou halenu a rozedrané kalhoty. Ostatně kalhoty s dírami měli i jiní kluci – říkali jim džíny a že to je cool, mít díry na kalhotách. Paní učitelka se sice podivila, co to mají ve třídě za nového žáka, když jí nikdo nic nehlásil, ale pak Kvítko posadila vedle blondaté Andělky.

Kvítko mohl na ní oči nechat Tak tuhle holku by si do pekla vzal hned, jenže ona by určitě nechtěla.

A navíc se Andělka líbila také Vencovi z poslední lavice, který byl tak trochu Kvítkovou kopií na Zemi. Nenosil domácí úkoly, chodil rozdrbaný, vyrušoval při vyučování, házel papíry a odpady na zem... To, že dělal všechno naopak, než se má, se Kvítkovi moc líbilo. A kromě toho měl naději, že by Vencu mohl časem odnést do pekla a měl by po starostech.

Tak se začal po Vencovi opíčit. Dělal mu to dobře a podle signálů, které mu posílal z pekla starý Zlomilius, si to líbilo i radě starších. Ale Andělce ne. I když se kvůli ní drhl celé hodiny v rybníce, a dokonce si ostříhal nehty.

„Poslyš, Kvítko, nevím, kde jsi chodil do školy předtím. Asi někde v cizině, když nevíš, že u nás odpad třídíme. Papír patří do modrého kontejneru, sklo do zeleného, plasty do žlutého... To přece dovedeš, ne?“ a upřela na Kvítko oči modré jako letní obloha.

Kvítko zrudl, ale ještě se úplně nevzdal: „A na co je to dobré? Pořád to jsou přece odpady.“ „To nemáš pravdu. Starý papír slouží při výrobě nového, stejně jako skleněné střepy, a víš, co se všechno vyrábí z plastů? Třeba tahle lavička, na které sedíme, nebo tamhleta skluzavka pro děti nebo tahle mikina, co mám na sobě...“

To sice vypadalo zajímavě, ale proč by měl zrovna čert pomáhat lidem k lepší věci? Leda, že by... „A Andělko, šla bys se mnou na pouť, když budu třídít odpady?“ zeptal se Kvítko s napětím. „Svezí bych tě na pekelné dráze.“

„Šla. I na houpačky bych šla a do strašidelného domu, ale musíš přesvědčit i Vencu...“

No jo, ale když se polepší i Venca, já nebudu mít žádnou hříšnou duši a nebudu se moct vrátit do pekla, přemýšlel Kvítko, až se mu z hlavy kouřilo.

„Kdybyste se zapojili i vy dva, mohli bychom vyhrát školní soutěž a jet k moři... Byl jsi už někdy u moře?“

„Nebyl,“ přisvědčil Kvítko a bylo mu jasné, že udělá všechno pro to, aby se Andělka na něj zase tak andělsky usmála. A nejen kvůli moři. Že se bude denně mýt a česat, třídít odpad, sbírat víčka a staniol, že napraví i toho lotra Vencu, že... Tak sbohem, Zlomiliusi, sbohem Luciferu, sbohem pekle!

Vždyť na Zemi je přece fajn, když se lidi chovají jako lidi...
*Text: Hanka Hosnedlová
Ilustrace: Zdenka Študlarová*

„Tak ať tě nepokouše tasmánský čert!“ Takovým způsobem obvykle reagovali moji přátelé, když se dozvěděli, že se letos chystám mimo jiné také na Tasmánii. Zmíněné zvířátko se strašidelným jménem je totiž pro Tasmánii typické – nikde jinde na světě už nežije. Samozřejmě kromě zoologických zahrad. Moje první setkání s tasmánským čertem se odehrávalo v takovém malém zoooparku na jihu ostrova.

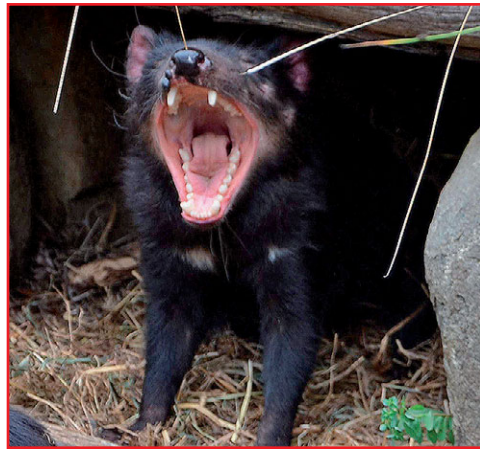
S batohem za tasmánským čertem

Pokud si ale představujete tasmánského čerta jako velkého divokého dravce napadajícího všechno živé kolem, budete zklamáni. Tasmánský čert vypadá spíš jako menší svalnatý pes s uhlově černou srstí a poněkud velkou hlavou. A tlamu má plnou ostrých zubů, které používá na trhání potravy a taky je umí zuřivě cenit. To většinou tehdy, když hodlá obhájit svoji kořist před svými druhy. Tasmánský čert neloví, většinou se spokojí s mršinami, které zuřivě trhá a kusy masa polyká i se srstí a kostmi. Je to vačnatec, stejně jako třeba klokani, wombatí a řada dalších savců na ostrově. Provází ho však pověst nebezpečného zvířete, zřejmě díky tomu, jaké děsivé zvuky vydává v noci – při nich opravdu jde člověku mráz po těle.

V posledních letech je však chráněným živočichem, protože ho ohrožuje nejen ubývání jeho životního prostoru díky civilizační výstavbě, ale i rakovina tváře. Jak ho ale uchránit před koly automobilů, zatím nikdo spolehlivě nevyalezl. Po ránu leží na silnicích spousta přejetých černých tělíček, stejně jako klokana. A to je moc smutná podívaná. Vyvstává tedy obava, aby tohle zajímavé zvířátko nedopadlo stejně jako kdysi mnohem větší, obávaný tasmánský tygr, další z vačnatců tohoto ostrova. Ten už je ale téměř dvě staletí považován za vyhynulý druh, i když farmáři čas od času tvrdí, že ho někde v odlehlých lesích zahlédli. Ale nikdo zatím nepřinesl hmatatelný důkaz.

Když už je řeč o lesích – Tasmánie je zelený ostrov, má spoustu lesů, přírodních rezervací a národních parků. Ale jsou to trochu jiné lesy, než jsme zvyklí – všechno tam píchá. Všechny listy, stonky, trávy jsou tuhé, tvrdé, nic příjemného na dotek. Vynahrazují to ale barvy a tvary květin, spleti stromů, keřů a travin v porostech pralesního typu. Na Tasmánii v národním parku Mont. Fields najdete i jedinečnou Cestu vysokých stromů. Obrovské eukalypty se tyčí do neuvěřitelných výšek, takže se musíte hodně, ale opravdu hodně zaklánět, abyste dohlédli do jejich korun. Ten nejvyšší z nich je údajně druhým nejvyšším stromem na světě. Tyto údaje se ale každou chvíli mění – vždy se někde najde ještě vyšší a mohutnější lesní veličán. V každém případě jsou ale tyto stromy úžasné a stojí za to je vidět, pohladit si jejich šedostříbrou hladkou kůru a nasát ostrou eukalyptovou vůni.

Uchvátí vás i nádherná tyrkysově modrá jezera, řeky s čistou vodou, nesčetné vodopády se jmény připomínajícími básně nebo pohádky, spousta vyhlídkových míst a vyznačených vycházkových tras, mořské pláže a barevné skály při pobřeží... Ale i malé obce a vesnice, připomínající americká westernová městečka z předminulého století.

Naproti tomu zase moderní budovy ve větších městech, sportoviště a kulturní zařízení, skvěle vybavená dětská hřiště. I v těch nejdolejších místech, třeba uprostřed lesů, najdete na silnici značku s namalovanými dětskými postavkami. Zřejmě někde mimo dohled je osamocená farma či lesní stanice, kde žijí rodiny s dětmi. Nebo v těch místech staví školní autobus. Všechno je tu možné. Tasmánie myslí na svou budoucnost.

V současnosti na území zhruba o jednu devětinu větším, než je naše republika, žije pouhých 550 000 obyvatel, z toho 220 000 v hlavním městě Hobartu. Ovšem stále se zvyšuje příliv turistů z celého světa.

Je sice pravda, že nejstarší historie osídlení Tasmánie, stejně jako v Austrálii, souvisí s vě-

žeňstvím. Anglie sem totiž posílala své trestance. Proto mnoho historických památek na ostrově tvoří stará vězení, celé soběstačné osady, kde žili vězni a jejich strážci. A víte, že mezi vězni byli i malí chlapi – třeba desetiletí, kteří se provinili pouhou krádeží z hladu?

Na Tasmánii mě nadchla spousta věcí a jednou z nich je

i to, jak se tahle poměrně mladá země s malým osídlením stará o turisty. Pečlivě vybudovaná střediska kolem zajímavých míst a historických památek, cesty a stezky, zajištěné služby a všude, i na velice špatné přístupných místech, perfektní záchody s toaletním papírem, mýdlem. Dokonce i na samém vrcholku Mont Wellingtonu, hory vypínající se nad hlavním městem Hobartem. Když už není z technických důvodů možné natáhnout na místo vodu, tak jsou tam alespoň suché WC s desinfekcí. A vždycky zdarma!

Ovšem úžasní jsou i zdejší lidé. Jsou usměvaví, ochotní, plní nepředstíraného zájmu. Stačí se zastavit a rozhlížet se a už se vás někdo ptá, co hledáte, jestli vám může nějak pomoci. Není výjimkou, že vás i na hledané místo osobně dovedou. Stejně tak, zastavíte-li na silnici a kolem jedoucím řidičům se zdá, že máte problém – už brzdi s nabídkou pomoci. V obchodech se s vámi prodáváci baví jako se starými známými, připravení vyhovět i radou mimo nákup. Samozřejmě jestli, že vás na každém kroku s úsměvem zdraví. S účastí a zájmem se vypyávají, odkud jste, jakou řečí to mluvíte, jak se vám na Tasmánii líbí, kde všude už jste byli...

A to i teenageři, kluci a holky v pubertálním věku... Když mě pozdravil na ulici první kluk, přidal úsměv a dotaz, jak se mám a kam jdu, myslala jsem si, že si ze mě dělá legraci. Ale nedělal, myslel to vážně! Stejně jako ti další, až jsem si na to zvykla jako na velice příjemnou záležitost. Musím se přiznat, že jsem pak po přiletu domů tenhle milý a srdečný zvuk docela postrádala. Nějak mi prostě chyběl k pocitu hezkého dne. Škoda, hned by bylo všude příjemnější!

Text: Hanka Hosnedlová, Foto: Bobbie Petřílková

Komu držet palce

Je samozřejmě, že v různých soutěžích a hodnoceních fandíme právě těm, kteří žijí v našem městě či kraji. Nebo těm, které známe. Zcela jistě jste však i vy drželi palce Arnoštu Petráčkoví, českobudějovickému handicapovanému plavci, který je velkým bojovníkem na poli sportu. Z novin, rádia i televize jsme se dozvěděli o jeho úspěších, zejména pak na loňském světovém mistrovství handicapovaných v Montrealu. Takže bylo jen zákonitě, že na dubnovém vyhlášení nejlepších handicapovaných sportovců za loňský rok se Arnošt umístil v první desítce.

A navíc ani ocenění v této soutěži nebylo první, odvážel si totiž tuto trofej již potřetí. Kromě toho

se řadí také na přední místo ve světovém žebříčku a je držitelem řady evropských i světových rekordů. Jeho aktivitu ocenil mimo jiné i primátor Českých Budějovic, který mu udělil vyznamenání Za zásluhy v oblasti sportu.

Ale Arnošt rozhodně neusíná na vavřínech. Hned pár dnů po této slavnostní události vytvořil na závodech v Karlových Varech svůj osobní rekord v disciplíně znak na 50 metrů. A celkově byl oceněn i za nejlepší bodový výkon ve dvojboji znak a motýlek na 50 metrů. Tak je jasné, že jsme drželi palce tomu správně-

mu – o Arnoštovi ještě uslyšíme...

- oddop -, foto archiv

Propustka do léta

Takovou samozřejmou a uznávanou každoroční propustkou na velké letní prázdniny je vysvědčení, které vám učitel nebo učitelka předávají na konci školního roku. Někomu udělá radost a má důvod se jím pochlubit, jiný může být trochu zklamán. Ale jsou i takoví, jimž výsledky vypsané na předtištěném archu vysvědčení nadirigují učení, které v průběhu školního roku poněkud zanedbali, pak i ve dnech vytožených letních prázdnin. A to asi není zrovna důvod k radosti. Ovšem na druhé straně je to dobrým poučením pro další rok. Takový dluh se prostě nedá odložit.

Zcela určitě tedy stojí za to zabrat, aby známky

na konci roku byly co nejlepší. Sluníčko a teplé dny mají sice své kouzlo a lákají ven i tehdy, kdy máte ještě náročný domácí úkol, zadané opakovaní z látky za celý rok, poslední den před psaním rozhodujících testů, písemku z matematiky... A takové věci se rozhodně nedají ošidit. Takže si raději odřekněte fotbalek na hřišti s kamarády, posezení s kamarádkami, návštěvu plovárny, kina nebo jinou zábavu a ponořte nos do učení. Vždyť odměnou jsou pak celé dva volné a bezstarostné měsíce, kdy si všechno můžete vynahradiť a zažít léto přesně takové, jaké si přejete.

-red.-

Knížka nemá chybět

Ať už se vypravíte o prázdninách kamkoliv, je jedna věc, která by v žádném zavazadle chybět neměla. A tou věcí je – kniha! Pomůže vám zahnat nudu v deštivých dnech, zkrátit čekání na nádražích či letištích, zpříjemnit chvíli u vody... Důležité ovšem je, abyste si vybrali dobře. A to v přepestré nabídce nových knižních titulů není problém. Každý si zvolí knižku podle svého uvážení, co by ho bavilo. Někdo si vybere krátké povídky, jiný volí legraci, další zase napětí, nebo dokonce horor. A věříme, že nikdo se z prázdnin nevrátí s knižkou nepřetčenou.

-hh-

Noc s Andersenem

Jmenuji se Eliška a chci o sobě napsat pohádku. Pohádka vypráví o tom, jak jsem nevěděla, jestli mám jít na Noc s Andersenem.

Nemohla jsem před tím usnout. Dva dny jsem skoro nespala. Bála jsem se, že se mi bude stýskat. A pořád jsem nevěděla, jestli tam mám jít, nebo ne. Tak jsem se rozhodla, že to zkusím.

Nejdříve jsme šli do knihovny, tam jsme četli, pak jsme šli zpátky do školy. Pak jsme se najedli a měli jsme karneval. Potom jsme si vyčistili zuby a šli jsme spát. Paní učitelka nám četla knihu Kosprda a Telecí, a protože mám báječné kamarádky, Pavlu a Peggy, tak jsem to zvládla.

Eliška Pomijová, 2. tř., Dr. M. Tyrše, Hrdějovice

O čajových skřítcích

V jednom městě za hlubokými lesy stála vysoká věž. Všichni jí říkali Černá, ačkoliv její barva byla ve skutečnosti spíše šedá. Nikdo si už nepamatoval, jak ke svému jménu přišla. Pod věží stál starý dům a v něm se nacházela čajovna – místo, kam chodili lidé popíjet nejrůznější druhy čaje, trávili zde příjemný čas s přáteli, nebo si jen tak přišli přečíst knihu. Jen málokdo ale věděl, že pod čajovnou, v myších chodbičkách a komůrkách, mají svůj domov také tři čajoví skřítci – malý Pueřík, jeho sestřička Jasmínka a dědeček Asánek...

Tak začíná pohádková knižka o čajových skřítcích, kterou napsal českobudějovický autor Zbyněk Kučera Holub. Pohádky o skřítcích, kteří mají jména podle známých druhů čajů, vznikly v Dobré čajovně v centru krajského města. A vznikaly několik let, než jim Zbyněk dal podobu uceleného příbě-

hu, složeného z jedenácti samostatných kapitol. V knize se objevuje také čajové strašidlo anebo zakletý čajovník, ale svou roli v příbězích hrají i postavy a věci z českobudějovických pověstí. Třeba zazděná jeptiška, bludný kámen, vodník, kamenná žába či postava Samsona z kašny na náměstí. Pohádky pak provázejí roztomilé obrázky ostravské kresličky Pavly Žižkové.

Bohužel tuhle knihu zatím nenajdete na pultech knihkupectví, je teprve připravená do výroby a čeká, zda jí zájemci přispějí na tisk, aby se mohla dostat ke čtenářům. Zatím vám tento nevedení pohádkový příběh přiblíží krátký animovaný film, který vznikl za pomoci českobudějovických přátel autora a který najdete na adrese: www.startovac.cz/projekty/pohadky-cajovych-skritku.

Hanka Hosnedlová

Mlýnská pohádka

Byl jednou jeden mlynář. Ten mlynář měl milou dceru, která si hrála ve mlýně. Byla moc hodná. Občas se nějaká ta sýkorka nebo sýček zamotali do sítě, které tam měli, a milá Terečka je z nich vyprostila. Měli i rybník, okolo kterého jste slyšeli hmyz. Ve mlýně na půdě bydlela myš, která prokousávala mlýnské pytle i lýčené provazy. Ve mlýně měli také sušené byliny a spoustu dobytka. Dvě kobylky, jednoho býka a slepýše, který spal pod pytlem, slepice, sýsky, ochočené sýkorky a sýčky. V lese za vyvýšenou skálou bydlela liška Bystrouška. Velmi dobře slyšela a musela dávat

pozor, protože na ni číhal myslivec Zbyněk, který měl myslivnu blízko od mlýna. Terečka vždy v sobotu smýkala po podlaze hadrem. V sušených bylinách byl taky pelyněk, který okousávala myš. Slepícím sypali pelyněk, který jim moc chutnal. Měli také kočku Micku a psa Puntů, který pořád vyplazoval jazyk a slintal. Kočka Micka zase pořád lízala mlíčko. Ta země slyňula krásou a všichni byli šťastní a veselí a ve mlýně si žijí se svým dobytkem, slepýšem, sýkorkami a sýčkem také moc šťastně!

Bára Bočková, 4. C, ZŠ Pohůrecká, Suché Vrbné

Zoo Ohrada, 373 41 Hluboká nad Vltavou, tel.: 387 002 211, fax: 387 965 445, e-mail: info@zoo-ohrada.cz, www.zoohluboka.cz

Ahoj kluci a holky, ahoj dospěláci!

Víte, kolik zástupců evropských rodů syslů existuje? Ne? No přeci jenom JÁ! Jinak z čeledi veverkařů patří mezi hlodavce. Ovšem oproti zrcce veverce jsem hlodavec zemní.

Jsem docela prcek, dorůstám tak do velikosti 20 centimetrů a vážím mezi 200 až 400 gramy. Kožíšek mám jako nový – tedy hustý bez molů, hnědý a tmavé oči, za kterými jsou malá ouška. Je pro mne typické panáčkování, protože se v přírodě řídím hlavně zrakem. Z tohoto důvodu mi vyhovují plochy s nízkou trávou a rovinkou. A právě proto mě mají hrozně rádi golfisté! Kromě toho, že jim běhám po hřišti, jim ještě dělám další jamky z mých nor. S brásky se vždycky můžeme potkat smíchy, když nějakému veledůležitému odpalovači spadne míček místo do jamky k nám do nory a on ho pak nemůže najít. A nebo letišťe – tam si užijeme her na honěnou, jéjéj...

Baštím hlavně trávu, ale občas si jídelniček zpestřím i nějakým tím hmyzem. Pokud je potřeba, tak přenáším potravu v líných torbách. Někdy, když se podívám na nějaké baculaté tváře lidí, tak mám pocit, že se po nás opičí. Asi díky tomu se u nás ujal výraz syslit.

Dříve to s naší populací bylo v pohodě, ale poslední dobou nás hodně ubývá, a tak jsme se dostali na seznam kriticky ohrožených druhů. Ach jo. Ale proč tomu tak je, to nikdo neví. Jsou dvě teorie – buď nám ubývá přirozené volné plochy (to si nejsem tak jistý, poněvadž golfových hřišť nám vzniká nějak moc), nebo jde o přirozený vývoj přírody. Tak uvidíme, snad se budeme nadále potkávat i v budoucnu.

Váš SYSEL OBEČNÝ

Kdysi byli tygři rozšířeni na rozsáhlém území Asie. Dnes jim zbyla jen velmi malá část tohoto území, které je navíc rozčleněno na izolované ostrůvky.

Králové bez království Kolik zbývá tygrům času? Zachráníme je?

Ve volné přírodě zbývá posledních 3 200 tygrů. Tři z devíti poddruhů tygra člověk zcela vyhubil! Tygr jihočínský je v přírodě již také vyhubený. Ostatní poddruhy jsou na seznamu ohrožených živočichů.

Tygr jako vrcholový predátor má jen jediného nepřítele – člověka. Soužití lidí s tygry s sebou nese problémy. Tygři přicházejí o své životní prostředí, které se mění na rýžová pole, pastviny či čajové plantáže, a tím i o svou přirozenou kořist. Aby se uživil, loví domácí zvířata, která se

pasou v pralese.

Pytláci a organizované zločinecké gangy přivedli tygry na pokraj vyhubení. Také tradiční čínská medicína stále používá části tygřích těl k léčení lidských neduhů. Každá část tygřího těla od vousů až po ocas je nezákonně prodávána na černém trhu.

V naší zoo chováme jeden z poddruhů tygra – tygra ussurijského. V přírodě se jejich počet odhaduje na 350 jedinců.

foto: archiv a 21st Century Tiger

ZOO KVÍZ

TYGR USSURIJSKÝ – Znáš mě?

- Jsem šelma:**
  - psovitá
  - hyenovitá
  - kočkovitá
- I s ocasem mohu v dospělosti měřit až:**
  - přes 3 m
  - 2 m
  - 1,5 m
- V přírodě obývám:**
  - savany
  - stepi
  - smíšené lesy
- Způsobem života patřím mezi:**
  - skupinová zvířata
  - samotáře
  - párová zvířata
- Podle způsobu našlapování jsem:**
  - ploskochodec
  - rychlodec
  - prstochodec
- V dospělosti spotřebuji denně:**
  - 9 – 10 kg masa
  - 15 – 20 kg masa
  - 5 kg masa a 5 kg ovoce
- 2 – 3 mláďata míváme:**
  - každý rok
  - jednou za 2 – 3 roky
  - jednou za 5 let
- V přírodě je nás nanejvýš:**
  - 5 000 jedinců
  - 350 jedinců
  - 50 jedinců

Řešení: 1c, 2a, 3c, 4b, 5c, 6a, 7b, 8b

ŠKOLNÍ VÝPRAVY DO ZOO

Hraj si, bav se, poznávej - zoo ti v tom pomáhej

Zpestříte si hodiny přírodopisu, biologie či ekologie nejen návštěvou zoo, ale i některým z našich vzdělávacích programů. Programy nabízíme pro všechny typy škol.

Kdo žije na louce

Víte, co se děje na louce? Která zvířátka tam žijí? Na kterou kytičku přiletí včelka? Kam si motýli schovávají dlouhý sosák? Kdo staví lapací sítě? O tom všem si budeme povídat a také si hrát.

Program je určený pro mateřské školy.

Celou nabídku vzdělávacích programů a bližší informace naleznete na www.zoohluboka.cz. Pro objednání programů můžete využít elektronický formulář nebo kontaktovat naše vzdělávací oddělení na telefonním čísle 387 00 22 12.

NOVINKY VE ZKRATCE

Nalce přijel nápadník

Tak se samice rosomáka sibiřského Nalka začátkem dubna konečně dočkala svého nápadníka! Dvouletý samec, který dostal jméno Vasil, se narodil v odchovném centru Zoo Moskva ve Volkolamsku. Po několikadenním očuchávání a sblížování přes mříže byli vpuštěni do společného výběhu. Vše probíhalo v klidu. Nalka byla od začátku aktivnější, pro Vasila bylo asi důležitější označovat si nové teritorium. Snad si padli do oka a budeme mít do roka malá rosomáčka:–)

Lemuři bejby

Dne 11. 4. se skupina lemurů kata rozrostla o jedno mládě. Samička se o něj dobře stará a nepouští ho z dohledu. Při projíždce na matčiných zádech můžete malou poloopičku vidět za dobrého počasí i ve venkovním výběhu. Dvě loňská mláďata Lemurů Saka i uměle odchovaná Eda se odstěhovali do Zoo Košice.

Mají tygři rádi vodu?

Náš tygr Oliver od začátku vodě moc nedůvěřoval a svému bazénu ve výběhu se spíše vyhýbal. Jak to ale dopadne, když mu ošetřovatelé vyrobí klouzavou, ledovou hračku? Podívejte se na facebookový profil naší zoo, jak se postupně vytrácela tygrova nedůvěřivost k vodnímu živlu a jak si po chvíli koupel užíval. P.S. Na profil se dostanete i přes naše internetové stránky.

Lišácci korsácci

Nastěnka a Ivan – neboli páreček korsaků – jsou již několik dní rodiči! Dne 28. dubna Našta porodila 2 štěňata. Mláďata se rodí slepá a jsou plně odkázaná na rodičovskou péči. Malí korsaci by se mohli ve výběhu objevit asi za měsíc.

Rysátko

Dne 11. 5. se rysům Coře a Doxovi narodilo mládě. Zatím tedy bezpečně víme, že je alespoň jedno a jen tušíme další. Čas ukáže, kolik malých čumáčků vykoukne z budky, kde ho/je zatím matka pečlivě ukrývá.

NAŠE ZOO JE TADY JIŽ 75 LET!

Naše zoologická zahrada v letošním roce slaví již své 75. narozeniny. Když ji tehdejší majitel hlubockého panství kníže Adolf Schwarzenberg 1. května 1939 otevřel pro veřejnost, stála na zhruba půl hektaru a desítky let si pak držela primát naší nejmenší zoologické zahrady. Tehdy měla být doplňkem lesnického a mysliveckého muzea v sousedním loveckém zámku (podle kterého dostala název Ohrada), a proto zde byly chovány především tradiční druhy naší lovné zvěře, doplněné některými cizokrajnými zvířaty, jako jsou papoušci, nandu, lama nebo kočkodan husarský. Doba založení nebyla šťastná, právě začínala válka, takže začátky byly složité. Ale i později musela několikrát ve své historii bojovat i o přežití. Teprve od roku 1972, kdy byla zažehnána hrozba jejího zrušení, se zoo rozvíjí jako samostatné zařízení, které se i nadále specializuje na evropská zvířata, v širším pojetí na mírné pásmo Euroasie, a zejména na druhy žijící v naší přírodě. Rozhodující změna pro zoo nastala také po roce 2003, kdy se jejím zřizovatelem (již podruhé v historii) stal Jihočeský kraj. V zoo můžete v současnosti vidět okolo 300 druhů živočichů v počtu téměř 3 000 exemplářů od nejmenšího mravence zrnjeda po největšího losa evropského. Tuto zoo ročně navštíví více než 200 000 návštěvníků (v roce 2013 to bylo 230 322).

KALENDAŘ AKCÍ 2014

Zoo není jen procházka mezi zvířaty.

Přijďte se k nám také dozvědět něco nového, zajímavého, hrát si a bavit se.

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA!

V případě nepříznivého počasí může být akce zrušena nebo přesunuta na jiný termín.

Informace o akcích na tel.: 387 002 21, 724 113 797 nebo 724 846 142.

ČERVEN

2. – 6. 6. Dětské divadelní dny
21. 6. Zábavný den v zoo se ZPMV ČR a dalšími partnery

ČERVENEC

Večerní komentované prohlídky
termíny: 1., 4., 8., 11., 15., 18., 22., 25., 29.

SRPEN

Večerní komentované prohlídky
termíny: 1., 5., 8., 12., 15., 19., 22., 26., 29.

ZÁŘÍ

20. 9. Zoo potmě

ŘÍJEN

4. 10. Den zvířat

LISTOPAD

1. 11. Strašidelná zoo
30. 11. Putování za Mikulášem

PROSINEC

11. 12. – 4. 1. 2015 Vánoční nasvícená zoo
24. 12. Štědrý den v zoo